

Nr 436.

Godkänd av första kammaren den 28 juni 1941.

Godkänd av andra kammaren den 28 juni 1941.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 207.)

Till KONUNGEN.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln (punkterna 16—18) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1941/42 beräkna *dels* till Statens arbetsmarknadskommission m. m.: Avlöningar ett förslagsanslag av 2,800,000 kronor, *dels* till Statens arbetsmarknadskommission m. m.: Omkostnader ett förslagsanslag av 1,350,000 kronor, *dels ock* till Åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m. ett reservationsanslag av 18,000,000 kronor.

Sedermere har Kungl. Maj:t i propositionen nr 285, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden den 30 maj 1941, föreslagit riksdagen att för budgetåret 1941/42 anvisa *dels* till Åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m. ett reservationsanslag av 40,000,000 kronor, *dels* till Statens arbetsmarknadskommission m. m.: Avlöningar ett förslagsanslag av 3,750,000 kronor, *dels ock* till Statens arbetsmarknadskommission m. m.: Omkostnader ett förslagsanslag av 2,100,000 kronor.

Departementschefen har i statsrådsprotokollet utgått från att de allmänna riktlinjer för arbetsmarknadspolitiken, som framlades i propositionen nr 30 till innevarande års riksdag och i allt väsentligt av riksdagen godtogos, skola vara normgivande för de arbetsmarknadsreglerande åtgärderna jämväl under nästa budgetår. Häremot har riksdagen i princip intet att erinra.

Av propositionen framgår, att icke obetydliga svårigheter mött, när det gällt att med anlitande av arbetslinjen bekämpa den huvudsakligen till storstäderna koncentrerade arbetslösheten. I samband härmed har arbetsmarknadskommissionen riktat uppmärksamheten på det förhållandet, att arbetslösa från storstäderna, som hänvisas till beredskapsarbeten å landsbygden, med tillämpning av öppna marknadens lönevillkor i vissa fall erhålla så låga arbetsförtjänster, att de icke kunna nödtorftigt försörja sina familjer. Enligt departementschefens uppfattning bör detta förhållande göras till föremål för skyndsam undersökning inom arbetsmarknadskommissionen, innan eventuella åtgärder i anledning därav övervägas.

Riksdagen inser tillfullo de svårigheter, som sålunda berörts. I anslutning till vad departementschefen härutinnan anfört hyser riksdagen emellertid förhoppning om att det skall visa sig möjligt att få till stånd en väsentlig utökning av arbetslinjen under nästa budgetår och att tillfälle därvid skall erbjuda

sig att hänvisa arbetslösa familjeförsörjare till sådana arbeten, som åtminstone giva lika höga inkomster, som den tidigare tillämpade reservarbetslinjen, kompletterad med ortstillägg, skulle ha medfört.

I statsrådsprotokollet har redogjorts för ett av arbetsmarknadskommissionen i skrivelse den 27 maj 1941 framlagt förslag till vissa ändringar beträffande hjälpverksamheten för arbetslösa kontorister, avseende bland annat införande av särskilda familjetillägg vid de s. k. arkivarbetena. Departementschefen har med hänsyn till den sena tidpunkten för förslaget framläggande förklarat sig icke vara beredd att för närvarande förorda åtgärder i den av kommissionen angivna riktningen men likväl ansett sig böra redovisa förslaget för att bereda riksdagen tillfälle att uttala sig om lämpligheten av att införa familjelönesystem vid arkivarbetena.

Riksdagen vill i anledning härav som sin uppfattning framhålla, att fog synes föreligga för att åtminstone i viss omfattning vidtaga åtgärder för en höjning av arbetsförtjänsten vid dessa arbeten. Riksdagen har emellertid icke kunnat undgå att hysa betänkligheter mot att åstadkomma denna höjning genom införande av familjelön, särskilt med hänsyn till de konsekvenser beträffande lönesättningen vid andra med statsmedel understödda arbeten, som därav kunna befaras uppstå. Enligt riksdagens mening bör såvitt möjligt samma lönesystem tillämpas vid arkivarbetena som vid andra arbeten, vilka anordnats i arbetslöshetsbekämpande syfte.

Vad departementschefen anfört under rubriken »Särskilda frågor» har icke givit riksdagen anledning till erinran. Beträffande förbättring av brunnar vill riksdagen dock framhålla angelägenheten av att dithörande arbeten så planeras och utföras, att de lämna ett ur hälsovårds- och vattenförsörjnings-synpunkt tillfredsställande resultat.

I fråga om regleringen av anställnings- och lönevillkoren vid arbetsförmedlingsanstalterna torde det vara uppenbart, att ett enhetligt lönesystem för arbetsförmedlingspersonalen i hela riket skulle medföra avsevärda fördelar. På sätt departementschefen framhållit läser arbetsmarknadskommissionen äga möjlighet att genom allmänna anvisningar till länsarbetsnämnderna, som enligt gällande bestämmelser hava att anställa ny personal samt besluta om personalens anställnings-, arbets- och lönevillkor, öva ett avgörande inflytande i nämnda hänseende. I likhet med departementschefen anser riksdagen därför icke påkallat, att en särskild tjänsteförteckning för hithörande personal fastställs av Kungl. Maj:t, helst som en dylik åtgärd skulle kunna innebära ett föregripande av den lönereglering, som kan komma att äga rum i samband med ett eventuellt definitivt förstatligande av arbetsförmedlingsanstalterna. Riksdagen förutsätter emellertid, att arbetsmarknadskommissionen vid utarbetande av sina allmänna anvisningar beaktar, att lönesättningen vid arbetsförmedlingsanstalterna icke blir högre än den, som gäller motsvarande arbete inom statens verk.

Beträffande de ifrågasatta grunderna för statsbidrag till pensionering av arbetsförmedlingsanstaltens personal finner sig riksdagen kunna i huvudsak godtaga kommissionens förslag med de av departementschefen förordade

jämkningarna. Härvid förutsätter riksdagen, att bidrag som regel skall utgå med 50 procent såväl vad angår pensioner, som börjat utgå före den 20 maj 1940, som beträffande pensioner, som börjat utgå senare. Likaså finner riksdagen rimligt, att statsbidrag utgå med 50 procent av de årliga avgifter eller avsättningar, som huvudmannen påtagit sig för pensionering av i tjänst varande befattningshavare.

Kungl. Maj:ts beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen för budgetåret 1941/42 under femte huvudtiteln anvisat *dels till Åtgärder för arbetsmarknadens reglering m. m.* ett reservationsanslag av 40,000,000 kronor, *dels till Statens arbetsmarknadskommision m. m.: Avlöningar* ett förslagsanslag av 3,750,000 kronor, *dels ock till Statens arbetsmarknadskommision m. m.: Omkostnader* ett förslaganslag av 2,100,000 kronor.

Stockholm den 28 juni 1941.

Med undersåtlig vördnad.

Nr 437.

Godkänd av första kammaren den 27 juni 1941.

Godkänd av andra kammaren den 27 juni 1941.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till särskild ersättning för debitering av värnsskatt för budgetåret 1941/42.

(Statsutskottets utlåtande nr 208.)

T I L L K O N U N G E N.

I propositionen nr 295 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 23 maj 1941, föreslagit riksdagen att till Särskild ersättning för debitering av värnsskatt under sjunde huvudtiteln för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 150,000 kronor.

Såsom riksdagen i särskild skrivelse anmäler, har riksdagen bifallit Kungl. Maj:ts förslag till förordning om värnsskatt för budgetåret 1941/42. Vid sådant förhållande och då Kungl. Maj:ts i förevarande proposition framlagda förslag icke givit riksdagen anledning till erinran, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *Särskild ersättning för debitering av värnsskatt* för budgetåret 1941/42 under sjunde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 150,000 kronor.

Stockholm den 27 juni 1941.

Med undersåtlig vördnad.
